

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy czwartej IV Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi

im. B. Krzywoustego – **ZAKRES PODSTAWOWY**

Tematy 1.–34.

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. II wojna światowa					
1. Wojna obronna Polski w 1939 r.	Uczeń: - wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; - wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna; - wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r.	Uczeń: - wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę; - przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; - przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r.	Uczeń: - przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; - przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; - przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę	Uczeń: - charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; - wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną; - ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r.	Uczeń: - przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.; - wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>
2. Działania wojenne w latach 1939–1941	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; - wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; - wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; - charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; - wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej	Uczeń: - przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; - wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; - wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne	Uczeń: - przedstawia reakcję ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; - porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich; - wyjaśnia, co ułatwiało Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co	Uczeń: przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej

				spowodowało jego ostateczną porażkę	
3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	Uczeń: - wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; - charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; - przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee	Uczeń: - przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; - wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; - wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów okupowanych w swoją politykę wobec ludności żydowskiej	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; - charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; - wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; - wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; - wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia, dlaczego	Uczeń: - charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści; - wyjaśnia przyczyny różnic między nimi
4. Wielka koalicja i przełom na frontach	Uczeń: - wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; - wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i>; - wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; - wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie	Uczeń: - wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; - przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; - wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; - przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; - wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie	Uczeń: - wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; - wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; - charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu Benito Mussoliniego	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i> z 1942 r.
5. Zakończenie II wojny światowej	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

	- wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej; - wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec	- wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec; - wymienia skutki II wojny światowej	- wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; - wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; - przedstawia bilans II wojny światowej	- wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie; - wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej wpływała na decyzje i działania podejmowane przez koalicję	porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej
II. Polska w latach II wojny światowej					
6. Polska pod okupacją niemiecką	Uczeń: - pokazuje na mapie linię podziału państwa polskiego między okupantów oraz podziały ziem okupowanych przez III Rzeszę i ZSRS; - wymienia przykłady polityki władz niemieckich wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych	Uczeń: - podaje przykłady eksterminacji elit polskich na ziemiach okupowanych przez Niemców; - charakteryzuje postawy Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej	Uczeń: - przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków w Generalnym Gubernatorstwie; - wyjaśnia, co wpływało na postawy Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej; - wyjaśnia, co to była granatowa policja	Uczeń: - przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy; - wyjaśnia przyczyny różnic w polityce Niemiec wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych; - wyjaśnia, co oznaczało przyjęcie volkslisty i jak traktowano Polaków, którzy się na niej znaleźli na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie	Uczeń: na wybranym przykładzie przedstawia losy powstańców śląskich i ich rodzin w czasie II wojny światowej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

7. Ziemie polskie pod okupacją sowiecką	Uczeń: • przedstawia przeprowadzone na ziemiach okupowanych przez ZSRS zmiany administracyjne; • wymienia przykładowe represje wobec Polaków pod okupacją sowiecką; • wyjaśnia, co to była zbrodnia katyńska	Uczeń: • przedstawia sposób, w jaki doszło do włączenia Kresów Wschodnich do republik sowieckich; • przedstawia losy polskich oficerów wziętych do niewoli sowieckiej; • przedstawia schemat deportacji Polaków z Kresów Wschodnich	Uczeń: • przedstawia konsekwencje zmian administracyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod okupacją sowiecką; • charakteryzuje politykę władz sowieckich wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych	Uczeń • wyjaśnia, dlaczego na początku władze sowieckie inaczej traktowały ludność białoruską i ukraińską niż polską i na czym to polegało; • przedstawia sytuację Polaków na Wileńszczyźnie	Uczeń: • przedstawia losy przykładowych komunistów polskich lub Polaków sympatyzujących z komunizmem, którzy na początku wojny znaleźli się na terenach okupowanych przez ZSRS
8. Władze polskie na uchodźstwie	Uczeń: • wymienia osoby pełniące funkcje państwowe na uchodźstwie; • wymienia postanowienia układu Sikorski–Majski; • wyjaśnia, co spowodowało zerwanie stosunków z ZSRS	Uczeń: • wyjaśnia, co to była Rada Narodowa RP • wymienia cele działań rządu polskiego na uchodźstwie; • przedstawia przykładowe wydarzenia, które wpłynęły na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; • przedstawia działalność Jana Karskiego	Uczeń: • przedstawia okoliczności powstania polskich władz na uchodźstwie; • charakteryzuje stosunki władz londyńskich z ZSRS; • przedstawia działania polskich władz na uchodźstwie podjęte w obronie ludności żydowskiej	Uczeń: • wyjaśnia, co wpływało na relacje polsko-radzieckie w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia, co wpływało na pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie; ocenia, które cele udało się zrealizować władzom polskim na uchodźstwie	Uczeń: • przedstawia losy Prezydenta Ignacego Mościckiego, ministra spraw zagranicznych Józefa Becka i marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego po internowaniu w Rumunii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
9. Polskie Państwo Podziemne	Uczeń: • wymienia organy wojskowe i cywilne Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia Komendantów Głównych AK; • wymienia przykładowe działania pionu	Uczeń: • przedstawia proces formowania się struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność małego sabotażu; • wymienia Delegatów Rządu na Kraj;	Uczeń: • przedstawia działalność pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • przedstawia działalność pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego;	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego dochodziło do zmian w strukturach wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; • ocenia, jakie znaczenie miała działalność Polskiego Państwa	Uczeń: • przedstawia, jak wyglądała współpraca między organizacjami żydowskimi a Polskim Państwem Podziemnym; • wskazuje, kiedy w przeszłości Polacy stworzyli podobne

	wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia przykładowe działania pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego	• wymienia przykładowe oddziały zbrojne tworzone przez partie polityczne	• charakteryzuje powstanie w getcie warszawskim	Podziemnego dla Polaków pod okupacją	struktury organizacyjne
10. Polacy na frontach II wojny światowej	Uczeń: • wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy z udziałem polskich oddziałów; • przedstawia rolę polskich lotników w bitwie o Anglię; • wymienia armie polskie, które powstały w Związku Sowieckim	Uczeń: • przedstawia proces kształtowania się Polskich Sił Zbrojnych; • przedstawia okoliczności tworzenia dwóch armii polskich w ZSRS; • przedstawia znaczenie wybranych bitew, w których brały udział oddziały polskie	Uczeń: • wymienia przykładowe miejsca tworzenia polskich oddziałów i wyjaśnia, dlaczego właśnie tam one powstawały; • przedstawia rolę polskich okrętów w czasie II wojny światowej; • przedstawia znaczenie bitew i rolę, jaką odegrały w nich oddziały polskie	Uczeń: • porównuje okoliczności tworzenia dwóch polskich armii w ZSRS; • przedstawia szlak bojowy wybranych oddziałów polskich; • ocenia wkład polskich oddziałów w działania wojenne II wojny światowej	Uczeń: • na podstawie informacji z podręcznika i innych źródeł przedstawia stosunek mieszkańców miast europejskich do oddziałów PSZ
11. Sytuacja Polski i Polaków w przełomowym okresie wojny (1942–1943)	Uczeń: • wymienia polskie organizacje komunistyczne powstałe na ziemiach polskich i w ZSRS; • przedstawia program polskich komunistów; • wyjaśnia, co to była zbrodnia wołyńska	Uczeń: • przedstawia relacje polsko-ukraińskie przed i w czasie II wojny światowej; • wyjaśnia podłoże zbrodni wołyńskiej; • wymienia postanowienia <i>Manifestu PKWN</i>	Uczeń: • przedstawia cele powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; • przedstawia proces kształtowania się władz komunistycznych na ziemiach polskich; • charakteryzuje działalność polskich komunistów	Uczeń: • przedstawia okoliczności powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; • przedstawia sytuację Polaków na Kresach po 1941 r.; • wyjaśnia różnice między programami polskich komunistów i Rady Jedności Narodowej	Uczeń: • ocenia, jak decyzje podejmowane na konferencjach w Teheranie i Jałcie wpływały na pozycję władz londyńskich i komunistycznych ośrodków władzy na ziemiach polskich
12. Powstanie warszawskie	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

	- wymienia założenia akcji „Burza”; - wymienia przykładowe przyczyny wybuchu powstania warszawskiego; - wymienia przykładowe wydarzenia z powstania warszawskiego; - wymienia przykładowe skutki powstania warszawskiego	- wymienia przykładowe działania podjęte w ramach akcji „Burza”; - przedstawia przebieg powstania warszawskiego; - przedstawia stosunek wojsk niemieckich i wspierających je jednostek do powstańców i ludności cywilnej Warszawy; - wymienia dowódcę powstania warszawskiego	- przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; - charakteryzuje stosunek ludności cywilnej do walk powstańczych w Warszawie; - przedstawia stosunek aliantów do powstania warszawskiego	- ocenia szanse realizacji założeń akcji „Burza”; - wyjaśnia, co wpływało na stosunek ludności cywilnej do powstania warszawskiego; - wyjaśnia, co wpływało na stosunek aliantów do powstania warszawskiego; - przedstawia bilans powstania warszawskiego	ocenia zasadność wybuchu powstania warszawskiego, przedstawiając argumenty zwolenników i przeciwników jego wybuchu
III. Polska i świat po II wojnie światowej					
13. Świat po II wojnie światowej	Uczeń: - pokazuje na mapie zmiany polityczne, które nastąpiły w wyniku II wojny światowej; - wymienia cele działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych; - wymienia organy ONZ; - wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Powszechna Deklaracja Praw Człowieka</i>	Uczeń: - wymienia przykładowe skutki II wojny światowej w różnych dziedzinach życia; - wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Karta Narodów Zjednoczonych</i>; - wymienia przykładowe uprawnienia organów ONZ; - wymienia przykładowe organizacje afiliowane i współpracujące z ONZ	Uczeń: - przedstawia straty gospodarczo-społeczne spowodowane II wojną światową; - wymienia przyczyny i wskazuje kierunki migracji ludności po II wojnie światowej; - wyjaśnia częściowo, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	Uczeń: - wyjaśnia, jak doszło do powstania dwóch państw chińskich; - przedstawia wpływ II wojny światowej na sztukę; - wyjaśnia w pełni, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	Uczeń: - przedstawia różne reakcje artystów, inne niż w podręczniku, na doświadczenia II wojny światowej; - wymienia przykładowe misje pokojowe ONZ, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
14. Początki zimnej wojny	Uczeń: wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski;	Uczeń: przedstawia proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy	Uczeń: - wyjaśnia pojęcia: doktryna Trumana i plan Marshalla; - przedstawia okoliczności powstania Sojuszu	Uczeń: wyjaśnia specyficzną sytuację Jugosławii wśród państw komunistycznych;	Uczeń: wyjaśnia, na czym polegała taktyka salami, korzystając

	przedstawia proces powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej	Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; wyjaśnia, jaką rolę miały odgrywać NATO i Układ Warszawski	Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego; - porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; - wymienia przyczyny i skutki wojny koreańskiej	- porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej; - wyjaśnia, w jaki sposób starano się ograniczyć wpływy komunistyczne w Europie Zachodniej i Południowej	ze źródeł pozapodręcznikowych
15. Powojenna Polska	Uczeń: - pokazuje na mapie zmiany w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; - pokazuje na mapie kierunki migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski	Uczeń: - przedstawia sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po II wojnie światowej; - wymienia ośrodki emigracji polskiej po II wojnie światowej	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny zmian w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; - wyjaśnia przyczyny migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski	Uczeń: - przedstawia sytuację społeczną na ziemiach polskich po II wojnie światowej; - przedstawia sytuację Polaków i władz polskich na emigracji i w ZSRS	Uczeń: przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po II wojnie światowej w jego regionie
16. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce	Uczeń: - przedstawia wyniki referendum z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r.; - wymienia założenia reformy rolnej z 1944 r.; - wyjaśnia pojęcia: proces szesnastu, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	Uczeń: - przedstawia okoliczności procesu szesnastu i powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej; - wyjaśnia, na czym polegała gospodarka centralnie planowana; - przedstawia założenia planu trzyletniego	Uczeń: - przedstawia represje stosowane wobec ludności polskiej przez bezpiekę; - wyjaśnia, jakie były cele zmian gospodarczych wprowadzanych przez komunistów	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób komuniści umacniali swoją władzę w Polsce; - ocenia skuteczność i efektywność polityki gospodarczej władz komunistycznych w Polsce	Uczeń: - wyjaśnia polityczne względy lokalizacji Nowej Huty pod Krakowem; - wymienia inne przykłady inwestycji przemysłowych, które miały odegrać podobną rolę, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
17. Niepodległościowe podziemie zbrojne	Uczeń: wymienia przykładowe organizacje polskiego podziemia	Uczeń: przedstawia metody walki komunistów z oddziałami	Uczeń: przedstawia motywy, którymi kierowali się żołnierze kontynuujący	Uczeń: przedstawia bilans działalności polskiego	Uczeń: przedstawia działalność oddziału poakowskiego

	niepodległościowego i ich dowódców; wymienia cele Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”	podziemia niepodległościowego; wyjaśnia, z czym wiązały nadzieję na zmianę sytuacji w Polsce organizacje powstałe po rozwiązaniu Armii Krajowej	walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej; wymienia różne nurty ideowe wśród organizacji niepodległościowych	podziemia niepodległościowego; wyjaśnia genezę określenia żołnierze wyklęci / żołnierze niezłomni	dowodzonego przez Antoniego Hedę „Szarego” lub innego oddziału podziemia niepodległościowego nieopisanego w podręczniku
18. Stalinizm w Polsce	Uczeń: - przedstawia represje aparatu bezpieczeństwa wobec społeczeństwa polskiego w okresie stalinizmu; - wymienia przykładowe środki propagandowe stosowane przez komunistów; - wymienia przykładowe postanowienia konstytucji PRL	Uczeń: - wymienia najważniejsze postanowienia konstytucji PRL; - charakteryzuje politykę gospodarczą komunistów w pierwszej połowie lat 50. XX w.	Uczeń: - charakteryzuje metody indoktrynacji i propagandy stosowane przez władze komunistyczne; - charakteryzuje politykę władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego; - przedstawia rolę aparatu partyjnego i aparatu bezpieczeństwa w umacnianiu władzy komunistycznej	Uczeń: - przedstawia rolę wojska w umacnianiu władzy komunistycznej; - ocenia, skutki polityki gospodarczej pierwszej połowy lat 50. XX w.; - wyjaśnia, co wpływało na różny stosunek społeczeństwa polskiego do władz komunistycznych w Polsce	Uczeń: - wskazuje elementy polityki wewnętrznej komunistów polskich wzorowane na ZSRS; - wskazuje różnice między sytuacją w Polsce a w krajach Bloku Wschodniego
IV. Świat w 2. połowie XX w.					
19. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci Józefa Stalina (Węgry, Czechosłowacja); - przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech	Uczeń: - charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; - wyjaśnia, na czym polegała doktryna Breżniewa; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w NRD oraz reakcję na nie władz ZSRS	Uczeń: - charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina: wydarzenia w NRD, powstanie węgierskie i Praską Wiosnę; - porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina;	Uczeń: - przedstawia politykę zagraniczną Nikity Chruszczowa; - ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina	Uczeń: przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

			wskazuje różnice w reakcji państw i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech		
20. Dekolonizacja w Azji i Afryce	Uczeń: - przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; - wymienia przykładowe skutki procesu dekolonizacji	Uczeń: - wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; - przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; - wyjaśnia pojęcia: apartheid i neokolonializm	Uczeń: - przedstawia i porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; - charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki	Uczeń: - przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; - przedstawia bilans procesu dekolonizacji	Uczeń: przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
21. Konflikty na Bliskim Wschodzie	Uczeń: - przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; - pokazuje na mapie tereny Izraela	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny sporne między Izraelem a państwami arabskimi; - przedstawia cele i charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny	Uczeń: - charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; - wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi	Uczeń: - przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich; - wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	Uczeń: charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
22. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego;	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; - przedstawia inne płaszczyzny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS	Uczeń: - przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; - przedstawia przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego;	Uczeń: - przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; - ocenia wpływ konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów	Uczeń: przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na społeczeństwie amerykańskim

	wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE		przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego	Zjednoczonych i ZSRS	
23. Integracja europejska	Uczeń: - pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej; - wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; - wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej	Uczeń: - przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; - wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje	Uczeń: - wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; - wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej	Uczeń: - ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; - ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej	Uczeń: wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnych koncepcji jednoczenia Europy
24. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.	Uczeń: - wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. połowie XX w.; - charakteryzuje kulturę masową 2. połowy XX w.	Uczeń: - przedstawia nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. połowie XX w.; - przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. połowie XX w.	Uczeń: - przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. połowie XX w.; - przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. połowie XX w.	Uczeń: - przedstawia nurty filozoficzne w 2. połowie XX w.; - wyjaśnia wpływ soboru watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim	Uczeń: wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór
V. Polska Rzeczpospolita Ludowa					
25. Postalinowska odwilż	Uczeń: - wyjaśnia, kto to byli puławianie i natolińczycy; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca	Uczeń: - wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci Józefa Stalina; - przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Władysława Gomułkę	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci Bolesława Bieruta; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca	Uczeń: ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci Józefa Stalina były najbardziej widoczne;	Uczeń: ocenia rolę wyborów do sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. połowie lat 50. XX w., korzystając

				ocenia politykę Władysława Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci Józefa Stalina	ze źródeł pozapodręcznikowych
26. Polska w czasach Władysława Gomułki	Uczeń: - przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Marca 1968 r.	Uczeń: - charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów Władysława Gomułki; - charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w.	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarzenia związanego z początkiem Polski; - przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r.	Uczeń: - przedstawia wpływ rywalizacji wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. na wydarzenia Marca 1968 r.; - ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; - ocenia, w jakim stopniu Władysław Gomułka spełnił nadzieje Polaków związane z objęciem przez niego władzy	Uczeń: wyjaśnia, co to było poselskie koło „Znak”, i przedstawia jego działalność, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
27. PRL w okresie rządów Gierka	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.	Uczeń: - wymienia cele polityki gospodarczej ekipy Edwarda Gierka i podaje przykłady jej realizacji; - wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r.	Uczeń: - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; - przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.; - charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy Gierka	Uczeń: - ocenia politykę gospodarczą ekipy Gierka; - charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów Edwarda Gierka; - wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w.	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego fiat 126p stał się symbolem epoki Edwarda Gierka

28. Opozycja polityczna w latach 1976–1980	Uczeń: - wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ); - wymienia przykłady działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r.	Uczeń: - przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.; - wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża; - przedstawia działalność NSZZ „Solidarność”	Uczeń: - wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; - przedstawia cele działań tych organizacji; - charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r.	Uczeń: - wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego; - wyjaśnia, jakie znaczenie miała pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski; - przedstawia struktury NSZZ „Solidarność”	Uczeń: porównuje formułę wystąpień społecznych z lat 1970 i 1976 ze strajkami z 1980 r.
29. Czas stanu wojennego	Uczeń: - wymienia przykładowe ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; - podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego	Uczeń: - przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; - przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu wojennego	Uczeń: - wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; - przedstawia reakcję państw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego; - charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego	Uczeń: - ocenia, jak ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego, wpłynęły na życie codzienne obywateli; - ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego	Uczeń: przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze polskiej i filmie polskim, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
VI. Polska i świat na przełomie XX i XXI w.					
30. Kryzys w ZSRS	Uczeń: wymienia reformy przeprowadzone w ZSRS przez Michaiła Gorbaczowa;	Uczeń: wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.;	Uczeń: charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.;	Uczeń: charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS;	Uczeń: przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. połowie lat 80. i w latach 90. XX w.

	• wyjaśnia terminy: pierestrojka i głasnost	• wymienia przyczyny kryzysu wewnętrznego w ZSRS; • wymienia przyczyny i skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie	• charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Michaiła Gorbaczowa	• wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie	
31. Upadek PRL	Uczeń: • wymienia problemy gospodarcze Polski w latach 80. XX w.; • wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu	Uczeń: • przedstawia relacje między władzą a opozycją po stanie wojennym; • wymienia zmiany, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu; • wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990	Uczeń: • charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.; • charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu	Uczeń: • wyjaśnia, co wpływało na zmianę stosunku władzy do opozycji; • ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu	Uczeń: • wyjaśnia, genezę i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i sejm kontraktowy
32. Jesień Narodów i rozpad ZSRS	Uczeń: • pokazuje na mapie państwa, które powstały po 1989 r.; • wymienia przyczyny i etapy rozpadu ZSRS; • charakteryzuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji	Uczeń: • charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD i Rumunii; • wymienia przyczyny i skutki wojen czeczeńskich; • wymienia przyczyny i etapy rozpadu Jugosławii	Uczeń: • charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; • porównuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji, NRD i Rumunii	Uczeń: • przedstawia proces rozpadu ZSRS; • przedstawia proces rozpadu Jugosławii; • wyjaśnia konsekwencje rozpadu ZSRS i Jugosławii	Uczeń: • przedstawia proces upadku komunizmu na Węgrzech lub w Bułgarii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
33. III Rzeczpospolita	Uczeń: • wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w Polsce po 1989 r.;	Uczeń: • charakteryzuje sytuację w Polsce na początku lat 90. XX w.;	Uczeń: • charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.;	Uczeń: • przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.;	Uczeń: • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które

	- wymienia zasady konstytucji z 1997 r.; - wymienia problemy III Rzeczypospolitej	charakteryzuje przemiany składu polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.	- wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.; - przedstawia problemy III Rzeczypospolitej	ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r.	zaszły po 1989 r, w jego regionie
34. Polska w integrującym się świecie	Uczeń: - pokazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; - wymienia organizacje, których członkiem stała się Polska na przełomie XX i XXI w.; - wymienia konsekwencje przemian gospodarczych przeprowadzonych w Polsce w latach 90. XX w.	Uczeń: - wymienia problemy gospodarki polskiej w latach 90. XX w.; - wymienia kierunki polskiej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI w.; - wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.	Uczeń: - charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; - przedstawia proces wejścia Polski do NATO; - przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską	Uczeń: - przedstawia bilans przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; - ocenia konsekwencje przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; - charakteryzuje polską politykę zagraniczną po 1989 r.	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała polską granicę zachodnią w 1970 r., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych